

Preživeli se seća ubijanja u Trnovi

Author: Velma Šarić

Svedok je navodno teško ranjen u pucnjavi u kojoj je 1995. bilo ubijeno 11 ljudi.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 678, 4. februar 2011.)

Svedok koji je navodno jedini preživio masakr počinjen 1995. opisao je ove sedmice na suđenju dvojici bivših zvaničnika jugoslovenske službe Državne bezbednosti (DB) iskušenja kroz koja je prošao u selu Trnova (nadmak Sanskog Mosta) u severozapadnoj Bosni.

Jovica Stanišić i Franko Simatović terete se za učešće u zajedničkom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo nasilno i trajno raseljavanje ne-Srba iz mnogih delova Hrvatske i Bosne i Hercegovine – progonom, ubijanjem i deportacijom hrvatskog, kao i bosansko-muslimanskog i bosansko-hrvatskog stanovništva.

Stanišić je od 1991. do 1998. bio na dužnosti šefa DB-a, koji je pripadao srbijanskom ministarstvu unutrašnjih poslova, dok je Simatović – kao njegov potčinjeni – bio komandant Jedinice za specijalne operacije (JSO), formirane pri DB-u.

U optužnici se navodi da su Stanišić i Simatović osnivali, organizovali i finansirali centre za obuku srpskih snaga u cilju vojnog delovanja na teritoriji Hrvatske i Bosne.

Tvrđi se da su Stanišić i Simatović te snage slali u Hrvatsku i Bosnu, gde bi one činile zločine i preuzimale kontrolu nad gradovima i selima na hrvatskim i bosanskim područjima koje su kontrolisali Srbi, prisiljavajući ne-Srbe da napuste te teritorije.

Zaštićeni svedok optužbe, koji je svoj iskaz dao uz iskrivljenje lika i pod pseudonimom JF-064, navodno je jedina osoba koja je preživela streljanje 12 civila koje je 20. septembra 1995. izvela paravojna jedinica pod nazivom Srpska dobrovoljačka garda – čiji su pripadnici poznatiji pod nazivom „Tigrovi“.

Svedok je poreklom iz Ključa (severozapadna Bosna), a svedočio je i u junu 2003., na suđenju bivšem srpskom lideru Slobodanu Miloševiću.

Transkripti tog svedočenja i dve izjave koje je dao istražiteljima tužilaštva uvršćeni su ove sedmice u zapisnik.

Na početku zasedanja, tužiteljka Grejs Harbur (Grace Harbour) je pročitala izjavu koju je svedok optužbe dao na suđenju Miloševiću, i po kojoj su „u aprilu 1992. srpske snage zauzele opštinu Ključ i prisilile svedoka i ostale Bošnjake da rade za srpske snage, uključujući i aktivnosti na liniji fronta“.

Harbur je nastavila tvrdnjom da je svedok – nakon što je u septembru 1995. bosanska vojska uspela da probije linije srpske odbrane na tom području – iz Ključa bio odveden u Sanski Most, gde je zajedno sa četvoricom svojih komšija predat Tigrovima, na čijem se čelu nalazio Željko Ražnatović, poznatiji kao Arkan.

Prema optužnici protiv Stanišića i Simatovića, Arkan i pripadnici Tigrova su u septembru 1995. došli u Sanski Most.

„Na dan 20. septembra 1995., ili približno tada, Arkanove jedinice su okupile 12 ne-Srba iz različitih delova Sanskog Mosta i kamionom ih odvezli u selo Trnovu, nekoliko kilometara odatle. Jedanaestoro njih je bilo ubijeno na licu mesta, dok je dvanaesti preživio pucnjavu zadobivši teške rane“, kaže se u optužnici.

Nastavljajući da čita svedokovu izjavu, tužiteljka je rekla: „Kada su oni [žrtve] stigli tamo, jedan od Arkanovih ljudi im je rekao da pomognu tako što će poneti municiju i opremu iz skladišta Velproma ka hotelu Sanus u Sanskom Mostu. Tamo su bili i svedok JF-064 i njegova trojica komšija, a Arkan ih je u hotelu Sanus lično pitao za imena“, pročitala je tužiteljka.

„Arkan ih je potom poslao u jedan uski hodnik, gde su ih verbalno zlostavljali njegovi ljudi i . . . nazivali ih 'Turcima', prisiljavajući ih da više sati sede sa prekrštenim nogama i glavama priljubljenim uz zemlju.“

Potom su, oko 2.30 izjutra, „svedok JF-064 i još 11 ljudi bili u parovima vezani liscama, da bi ih Arkanovi ljudi iz hotela Sanus kamionima odvezli do mesta za koje je svedok kasnije otkrio da se zove Trnova“, nastavila je tužiteljka.

Ljudi su iz kamiona bili izvođeni dvojica po dvojica, a svedok je navodno čuo i pucnjavu.

„Sva četvorica [svedokovih] suseda iz Ključa izašli su iz kamiona pre njega. Nakon što su izašli, Arkanovi

ljudi su im skinuli lisice kojima je i svedok bio vezan za osobu koju nije poznao, a jedan od Arkanovih ljudi im je naredio da uđu u nekakvu malu sobu, koja je bila prepuna ljudskih tela i poprskana krvlju“, nastavlja se u izjavi.

„Tek što su ušli, začula se pucnjava, jedan metak je pogodio svedoka i on je pao na zemlju, gde je nastavio da leži dok su Arkanovi ljudi izvodili osobe iz kamiona i pucale na njih u toj prostoriji“, nastavila je tužiteljka.

„Arkanovi ljudi su prerezali grkljan jednom čoveku i krv je pokuljala na sve strane, pa i u lice svedoka. Bio je pogođen još dva puta, ali ne smrtno . . . bio je pogođen ukupno tri puta“, pročitala je ona.

Prema izjavi koju je dao, JF-064 je mogao da pobegne nakon što su ga Arkanovi ljudi ostavili verujući da je mrtav.

Odgovarajući na pitanje tužiteljke koje se ticalo odeće koju su na sebi imali Arkanovi ljudi, svedok je rekao da su oni bili odeveni u uniforme i da „kad bismo ih sreli u Sanskom Mostu, prepoznali bismo ih po čistim, identičnim, dobrim uniformama.

„Na rukavu su kao oznaku nosili dvoglavog orla sa četiri slova 'S', kao i natpis 'Srpska dobrovoljačka garda' .“

Većina Arkanovih ljudi je nosila crne vunene kape, ali su sam Arkan i oni koji su mu bili bliski imali crvene beretke. Tužilaštvo je navelo da su te crvene beretke predstavljale oznaku jedinica koje su bile pod kontrolom DB-a, kojim je pak komandovao jedan od okrivljenih.

Protiv Arkana je Haški tribunal optužnicu objavio u martu 1999. On je bio jedan od najzloglasnijih paravojnih lidera rata u Bosni. Njegovi Tigrovi, koje je formirao u Beogradu početkom devedesetih godina, bili su aktivni sve vreme trajanja tog sukoba.

U optužnici protiv Arkana bio je naveden čitav niz zločina – uključujući zločine protiv čovečnosti, teška kršenja Ženevske konvencije i ratne zločine.

Međutim, on je ubijen u Beogradu, januara 2000. godine.

Stanišića i Simatovića srbijanske su vlasti uhapsile 13. juna 2003. Obojica su se izjasnila kao nevini.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Location: Balkans

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/pre%C5%BEiveli-se-se%C4%87-ubijanja-u-trnovi>